

Consultant Chinese & Japanse kunst Feng-Chun Ma

“Toen ik jong was, had ik er niet zo’n belangstelling voor, maar mijn vader heeft mij altijd gestimuleerd om de Chinese taal en cultuur te ontdekken. Hij zou het heel fijn hebben gevonden dat ik me tegenwoordig in mijn beroep als zelfstandig kunstconsultant volledig heb gewijd aan het Chinese culturele erfgoed”, aldus Drs. Feng-Chun Ma. Door jarenlange werkervaring heeft Feng-Chun Ma zich ontwikkeld tot een groot expert op gebied van Chinese en Japanse kunst. In haar smaakvolle Amsterdamse appartement, ideaal gelegen vlakbij de Zuidas, zijn we omgeven door talloze Chinese kunstvoorwerpen, zowel eeuwenoude objecten als werk van hedendaagse kunstenaars die haar familie hebben geportretteerd. Onder het toezien - geschilderde - oog van haar overleden ouders vertelt ze aan ‘the art of Living’ over haar ervaringen bij de veilinghuizen Christie’s en Sotheby’s en de veranderingen op de kunstmarkt in de afgelopen tien jaar.

Vitrine met porselein

Voorbeelden van 18de- en 19de-eeuws blauw/wit porselein.

Erfgoed

Feng-Chun Ma is geboren en getogen in Nederland, haar ouders kwamen in de jaren dertig van de vorige eeuw uit de Chinese provincie Shantung hier naar toe. “Mijn vader, Ma Wen-Shan, werkte voor een kleine handelsmaatschappij en hij werd uitgezonden naar Nederland. Zij handelden in kunst en kunstnijverheid, waaronder de beroemde Shantung-zijde. De gefortuneerde Nederlanders waren in die tijd zeer geïnteresseerd in de exotische Oosterse producten. Na enkele jaren besloot mijn vader zelf een import en groothandel in Chinese kunstnijverheid op te zetten in Nederland. Hij stond niet alleen in aanzien door zijn succesvolle handel, maar hij was ook zeer gerespecteerd door zijn activiteiten voor China en de Chinese gemeenschap in Nederland, tot aan zijn dood was hij voorzitter van de Chinese Vereniging.”

Feng-Chun groeide op in Amsterdam, na het gymnasium besloot ze om Engelse taal- en letterkunde te studeren. “Voor mijn doctoraal moest ik twee bijvakken kiezen, die tot de Letteren faculteit behoorden. Ik koos toen voor Chinees als bijvak, in Leiden. Daarnaast was er aan de UVA in Amsterdam ook een studierichting ‘Kunstgeschiedenis en archeologie van Oost-Azië’, en dat leek me wel wat als tweede bijvak.” Een onverwachte doch voorzienige beslissing. “Toen ik daar eenmaal was, wist ik meteen ‘dit is het voor mij!’. Ik was bijna klaar met mijn doctoraal Engels, maar ik ben resoluut van studierichting veranderd. Ik ben uiteindelijk cum laude afgestudeerd.”

Blauw/witte schotel uit de Kangxi periode (1662-1722).

Feng-Chun Ma aan het werk bij Sotheby's, 1989.

Christie's & Sotheby's

Tijdens haar studie werkte ze als stagiaire bij veilinghuis Christie's in Amsterdam. Ze hadden toen net de eerste 'Hatcher' collectie ter veiling aangeboden gekregen. Het betrof de allereerste vondst van de berger Michael Hatcher die in de Zuid-Chinese Zee op zoek ging naar scheepswrakken om de ladingen te bergen. "Veel mensen kennen wel het VOC schip 'Geldermalsen' ofwel de 'Nanking cargo', een van zijn latere bergingoperaties, maar dat dateert uit een veel latere periode, rond 1750. De inhoud van het 'Hatcher' wrak was

bijzonder interessant, het was een onbekende Chinese jonk uit ca. 1640, er waren geen gegevens van, maar je kunt het porselein dateren aan de hand van diverse objecten. Het waren echt duizenden voorwerpen, er zaten heel interessante stukken bij, zelfs tot dan toe onbekende voorwerpen, die nadere bestudering vereisten en daar heb ik me toen op gestort. Ik heb alles beschreven voor de catalogi en ook mijn afstudeerscriptie erover geschreven." Feng-Chun kreeg vervolgens een vast dienstverband aangeboden, ze ging toen parttime werken bij Christie's als kunstexpert.

Inmiddels was ze ook moeder geworden, na de geboorte van haar tweede zoon in 1989 werd ze door veilinghuis Sotheby's benaderd om hoofd van de afdeling Chinese kunst te worden. De toenmalige directeur Jan Pieter Glerum was namelijk zijn eigen veilinghuis begonnen en had een aantal medewerkers van Sotheby's meegenomen. Feng-Chun heeft vervolgens veertien jaar bij Sotheby's gewerkt, tot 2003. "Ik heb daar de hele afdeling weer opgebouwd. Een verantwoordelijke, stressvolle functie, ik had twee veilingen per jaar, uiteraard met een 'target'. Ik was verantwoordelijk voor het vergaren van de objecten, dus ik reisde over de hele wereld; voor de beschrijvingen in de catalogi, voor de supervisie over de fotografie, kortom voor alle facetten van het vak. Ik heb heel succesvolle veilingen gehad, bijvoorbeeld van een collectie van 19deeeuws Keizerlijk porselein in 1995. Het opmerkelijke is dat het nu misschien wel het honderdvoudige zou opbrengen!"

Zelfstandig consultant

Vanaf september 2003 is Feng-Chun Ma actief als zelfstandig kunstconsultant. In haar loopbaan bij de veilinghuizen heeft ze een uitgebreid netwerk opgedaan, wat onontbeerlijk is in haar consultancy. "Ik adviseer mijn cliënten bij aankoop en verkoop van kunstvoorwerpen. Ik krijg vaak kunst aangeboden via mensen die ik nog ken van mijn tijd bij Sotheby's, dat schept vertrouwen. Ze bieden mij de objecten aan en dan neem ik ze in consignatie. Ik spreek een verkoopbedrag met ze af en daar neem ik dan een commissie op." De andere kant is de aankoop. Mensen die iets willen aanschaffen op een veiling of bij een kunsthandel en daarbij graag geadviseerd willen worden. "Ik zal het betreffende object dan eerst heel goed bekijken en bestuderen. Dat is heel verantwoordelijk werk, een object mag bijvoorbeeld niet gerestaureerd zijn, want dan is het meteen minder waard. Dan geef ik ze advies over de prijs en dan ga ik voor ze bieden tot een bepaald bedrag. Daar neem ik dan ook een commissie op, voor het advies, de aankoop en de verdere afhandeling zoals de aflevering", aldus Feng-Chun over haar werkwijze.

‘Er worden zulke
goede kopieën gemaakt,
ze zijn technisch
tot alles in staat’

Taoïstische schildering, 18de eeuw

Feng-Chun Ma bij galafeest tijdens de Asian Art Week London in 2010. Rechts van haar Max Rutherford, Chairman van dit jaarlijkse evenement. Foto: Robin Markbreiter © Arts of Asia.

Kentering in kunstmarkt

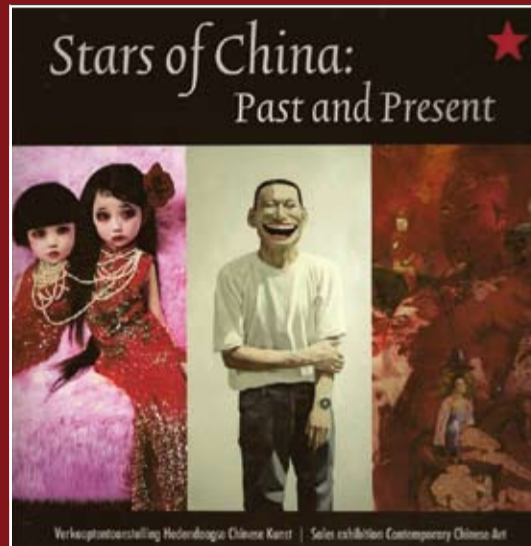
Een interessante ontwikkeling in de laatste decennia zijn de grote veranderingen op de kunstmarkt, die Feng-Chun van nabij heeft meegemaakt. “De grootste verandering is de opkomst van de Chinese kopers. Het is een enorme kentering geweest dat de Chinezen hun eigen culturele erfgoed zijn gaan terugkopen. Dat komt natuurlijk mede door het opkomend kapitalisme in China, er is een groep nieuwe rijken ontstaan, die dan ook zeer vermogend zijn. Toen de Chinezen nog geen belangstelling toonden, speelde het veilinggebeuren zich hoofdzakelijk in het Westen af. Het betrof dan voornamelijk het exportporselein dat voor de buitenlandse markt werd gemaakt en het decoratieve grafkeramiek uit de Tang-dynastie. Daarin zijn de Chinezen niet zo geïnteresseerd, die willen vooral kunst uit de Ming-(1368-1644) en Qing-dynastie (1644-1911), gemaakt voor het Keizerlijk hof.” Dit gegeven heeft de hele kunstmarkt veranderd, er worden soms waanzinnige prijzen betaald. Bijvoorbeeld in november 2010 werd een vaas aangeboden bij een klein veilinghuis ‘Bainbridges’ vlakbij Londen. De vaas, die jarenlang op een kast had gestaan bij een overleden familielid, was voor ca. 800 pond verzekerd. Volgens de veilingmedewerker was het echter een 18de-eeuwse vaas uit de Qianlong-periode, een prachtig dubbelwandig exemplaar. Ze taxeerden hem op maar liefst 800.000 tot 1.2 miljoen pond en zetten hem op de cover van de catalogus. “Een goede klant van me wilde wel 5 miljoen bieden. Maar hij kwam echter teleurgesteld terug, want de vaas was uiteindelijk geveild voor ruim 53 miljoen pond!”

Echt of vals?

Een gevolg van deze bijna bizarre prijsopdrijvingen is het toenemend aantal vervalsingen, wat een steeds groter probleem wordt, ook voor kunstexperts. Feng-Chun: “Er worden zulke goede kopieën gemaakt, ze zijn technisch tot alles in staat. Dat is ook een belangrijk onderdeel van mijn werk, ik moet op de hoogte blijven van de mogelijkheden, bijvoorbeeld om porselein ouder te doen lijken. Ik heb in Beijing onlangs een handelaar ontmoet, die handelt alleen maar in kopieën, die heeft complete porseleinateliers. Maar hij doet het te goeder trouw, want hij zegt het er eerlijk bij dat het ‘fakes’ zijn. Hij zal nooit iets voor echt verkopen.” Het kwalijke is namelijk dat westerse handelaren vervalsingen opkopen en ze hier voor echt verkopen, ze distribueren ze hier via de kleinere veilingen. “Dat is een heel gevaarlijke zaak, want het verpest de markt, sommige mensen durven niets meer te kopen door deze tendens. Iemand die een groot bedrag gaat uitgeven, wil wel zeker weten dat hij dan een authentiek exemplaar heeft, dat het bedrag gerechtvaardigd is.” Over deze interessante problematiek en andere boeiende onderwerpen in haar vakgebied geeft Feng-Chun Ma overigens regelmatig lezingen voor musea en kunstverenigingen.

‘Stars of china: Past and Present’

Feng-Chun Ma organiseerde in begin 2009 in het Amstelveense Museum Jan van der Togt een succesvolle verkooptentoonstelling “Stars of China: Past and Present”, waarin hedendaagse Chinese kunst werd gecombineerd met antieke sculpturen en porselein. “Mijn specialiteit is oude kunst, dus ik heb zeer bewust gekozen voor ‘past and present’. Ik heb alles persoonlijk geselecteerd bij de kunstenaars, ieder werk moest een link hebben met het verleden, of het nu (kunst)historisch, cultureel of politiek was, of refereerde aan de hedendaagse consumptiemaatschappij. Bijvoorbeeld kunstenaar Chang Xugong grijpt terug op de borduurkunst, die vroeger een volwaardige kunstvorm was in het oude China. Hij steekt de draak met de nieuwe rijken, door ze af

te beelden op dollarbiljetten. Ik ben bevriend met hem geraakt en hij heeft voor mij een borduurwerk gemaakt van een foto van mijn ouders, van een staatsdiner met president Deng Xiaoping, schitterend uitgevoerd. Een andere kunstenaar verbindt ook heden en verleden, Cheng Guang, hij maakt portretten in de stijl van historische familiefoto's uit o.a. de culturele revolutie. Hij heeft eveneens speciaal voor mij een schilderij gemaakt, naar een trouwfoto van mijn ouders, een dierbaar bezit.”

Foto uit 1957 met kunstenaar Qi Baishi (zittend) en de vader van Feng-Chun Ma (2de van rechts).

Feng-Chun benadrukt het belang van een goed gedocumenteerde herkomst van een object. “Dat je kunt aantonen dat het uit de familie afkomstig is, bijvoorbeeld door een foto uit die tijd, of een beschrijving uit een erfenis, boedel of verzekeringspolis. Als ik de betreffende familie persoonlijk ken, dan weet ik ook dat het goed zit. Dat scheidt zekerheid. Iedereen kan zich vergissen, maar het gaat wel om de bescherming van je reputatie.”

Ook de populariteit van de hedendaagse Chinese kunst is aan veranderingen onderhevig, een aantal jaren geleden was het zeer gewild, nu daalt het prijsniveau weer. De moderne kunst van kunstenaars uit de vroeg 20ste eeuw - van ca. 1900-1960 - wordt echter steeds populairder. Een van de belangrijkste exponenten van deze periode is de kunstenaar Qi Baishi (1864-1957). Een saillant detail is het feit dat haar vader hem nog heeft gekend. Feng-Chun toont een foto uit 1957 waarop haar vader met de schilder staat afgebeeld. “Zijn schilderijen kunnen nu afhankelijk van het onderwerp miljoenen opbrengen. Zo werd dit jaar een werk geveild voor een recordbedrag van 65 miljoen dollar. Alle veranderingen houden mijn werkgebied wel spannend, het blijft altijd interessant en sprankelend.”

Schilderij van Qi Baishi (1864 – 1957)

Voor meer informatie en vrijblijvende inlichtingen:
Feng-Chun Ma
Chinese & Japanese Art Consultancy
 Tel.: +31-(0)20-4208248
 www.fengchunma.com

Tekst: W.D. Young.
 Fotografie: Dré Wouters.